

PSZCZELNIK (15) *sb m*

pszczelnik (7), **pczelnik** (7), **pszczolnik** (1); pszczelnik *Mącz* (5); pczelnik *FalZioł* (2), *MiechGlab*; pszczolnik *LibLeg*; pszczelnik : pczelnik *Calep* (2:4).

e *jasne*; w pszczolnik o *prawdopodobnie jasne (tak w pszczoła)*.

sg *N* pszczelnik (11). ◇ [A pszczelnik.] ◇ *I* pszczelniki(e)m (2). ◇ *pl G* pszczolnik(o)w (1). ◇ *L* pczelnik(a)ch (1).

Sł stp: pszczelnik, pczelnik, *Cn*: pszczelnik, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*: pszczelnik.

1. *Ul pszczeli, barć; też miejsce, gdzie znajdują się ule, pasieka; alvearium, apiarium, mellarium Mącz, Calep, Cn; melitton Mącz, Cn; melitones Mącz* (9) : Melitones, Pfczelnik/ miejsce gdzie vle s pfczołami ftawąya. *Mącz* 214b, 7b, 12a, 213d, 214c; *Apiarium, Locus ubi apes considunt: hoc est, ubi alvei apium tenentur, quod Mellarium, sive alvearium nominatur – Pfczelnik. Calep* 80a, 57b; [Volck Xxx; Tento Piałt miał pfczelnik ná inney ftronie ieźiorá/ á ná inney dom. *BielKron* 1597 44].

Szeregi: »hul, pczelnik« (1): Roie też pczół nie tilko w hulach, w pczelnikach [*non solum in mellificiis*]: ale też w drzewach wydupniałych fie ładzą *MiechGlab* 77.

»pasieka albo pszczolnik« (1): Item aby any polakom w Volofzech, any Volochom w polfczie [!] nyebilo volno dobithkow pałcz, any pałzyek albo pfczolnykow czynycz, krom dołzwolenya Stharofth albo panow grvnthv y zyemye oney, na kthorey by thakowe pałche, albo pałziesty bicz mogli *LibLeg* 6/157.

2. [Człowiek zajmujący się hodowlą pszczół; *apiarius, meliturgus, mellarius Cn*: Pułthy rolye kthorymyfzye nyedzyelyly mayą ye kmyecie rołdzdielycz a ony fzye maya fzye okolo thego vgodzycz myedzy pfczolnykiem a włodarzem *ZapWpolKość* 1547 9/22.]

3. *bot. Melissa officinalis L. a. Melittis melissophyllum L. (Rost); melisa lekarska a. miodownik melisowaty, byliny z rodziny wargowych (jasnotowatych) (Labiatae, Lamiaceae), o silnym cytrynowym zapachu, miododajne; citrigo, melinum, meliphyllon (meliphyllum), melissophyllum (melissophyllum) Calep, Cn; apiastrum Calep; cerintha, melissa, melittis Cn* (6) : Też [ziele boże drzewko] warzone/ z pczelnikiem y z wine^m/ a otzukrowawfzy/ kamieⁿ lamie [!]/ y wypądza *FalZioł* I 2c, I 151c; *Apiastrum – Pfczelnik, roiownik. Herba est, qua apes mirum in modum delectantur: unde et Melissophyllum, et per syncopen Meliphyllon appellatur. Calep* 80a, 649b [3 r.]; [SzymŁowEnch +4; MELLISSA *Difcoridis, Mellifophylon, Meliphylon, Citrigo, Apiastrum*, Mátecznik álbo Pczelnik. TO źiele zową *Apiastrum* powieda Diofzkorydes [...] od *Apis*, to ieft/ Pczoly/ bo bárzo fie vniém Pczoly rofkołzuią/ wyczyściáią/ y mnożné bywáią *UrządowHerb* 206b (*Linde*)].

[Zestawienia: »pczelnik ogrodny«: Pczelnik ogrodny álbo włofki. *SienHerb* E#v, L#.

»pczelnik polny«: Pczelnik polny/ *Melliffa fylueftris*. *Wantzenkraut. SienHerb* L#, E#v.

»pczelnik włofki«: Pczelnik włofki/ álbo ogrodny/ *Melliffa hortenfis*. *Melifenkraut. SienHerb* L#, E#v.]

Synonimy: 1. *barć, dzienie, pasieka, ul, ulownica*; 2. *bartnik, pasiecznik*; 3. *cf PSZCZELI*.